ÅRSRAPPORT 2018

ARKIVET

ARKIVET freds- og menneskerettighetssenter

STØRRE ROM FOR MENNESKEVERD

En europeisk stemme for demokrati, menneskerettigheter og fred.

ARKIVET freds- og menneske-rettighetssenter er et nasjonalt forsknings- og formidlingssenter. Med utgangspunkt i andre verdenskrig utvikler, formidler og anvender vi kunnskap som skaper større rom for menneskeverd.

VÅRE KJENNETEGN
Hvis vi skal lykkes med vår visjon om å skape større rom for menneskeverd, må vi alle ta ansvar for å bygge en internkultur som er historiebevisst, ekte og engasjert.

HISTORIEBEVISSTE
Vi vil skape større rom for menneskeverd gjennom å lære av historien. Kunnskap om fortida er grunnlaget for forståelse av verden i dag og styrker muligheten til å påvirke samfunnsutviklingen i positiv retning.

EKTE
ARKIVET er et åsted og minnested over de som satt i tysk fangenskap under andre verdenskrig. I dag formidler vi historien med grunnlag i forskning og dokumentasjon.

ENGASJERTE
Vi vil at alle som kommer i kontakt med oss, skal oppleve hvor viktig det er å ha demokratiske grunnverdier og menneskerettigheter.

HØYDEPUNKT 2018

25.- 26. januar
Nordens største Holocaustdager markeres i Kristiansand

29. januar
Nordens største Holocaustdager markeres i Arendal

1. februar
Åpning nybygg
Åpning utstilling Laudal/Kerner

2. februar
PhD Bjørn Tore Rosendahl

8. februar
Teaterforestilling «Da jeg møtte Adolf»

20. april
PhD Thomas Vidnes Hansen
Hagen

13.-17. august
Arendalsuka

19. september
Åpning utstilling Tungtvann og vår frykt for atomkrig

9. november
Markering Krystallnatten 80 år

13. november
Festkveld til ære for Jon Michelet

14.-15. november
Avsluttende kurs for religiøse ledere

24. november
Samling frivillig Norsk senter for krigsseilerhistorie

30. november
Cities for life (mot dødsstraff)

14. desember
Utdeling ARKIVETs hederstegn til frivillige omvisere

ARKIVET FREDS- OG MENNESKERETTIGHETSSENTER

Et samfunn basert på en grunnleggende respekt for menneskeverdet og menneskerettighetene kan og må ikke tas som en selvfølge. Globalisering og migrasjon, klimaendringer, økt politisk polarisering og demokratier som beveger seg i totalitære retninger, utfordrer en bærekraftig og demokratisk samfunnsutvikling. I dette store bildet har ARKIVET en ambisjon om å være en lokalt og regionalt forankret aktør med nasjonal innflytelse og internasjonale relasjoner.

1. februar blir stående som en milepæl i ARKIVETs historie. Åpningen av det gjeldfrie nybygget gir oss en ny forpliktelse og mulighet til å arbeide for et samfunn med større rom for menneskeverd. Skal samfunnet tåle stadig raskere og større samfunnsendringer, må den grunnleggende respekten for enkeltmenneskets ukrenkelige verdi holdes i hevd. Åpningsdagen og uka i februar ble en storslått markering av bredde og engasjement rundt ARKIVET og nettopp dette formålet.

Møtet med skoleelever er helt sentralt i arbeidet. Det er derfor gledelig at vi i 2018 kan rapportere det nest høyeste totaltallet for skoleundervisning noen gang, 7 673.

Fra og med 2018 skiller statistikken mellom deltakere på egne arrangement og ekstern utleie. Den siste kategorien har vært minimal fram til nybygget åpnet. Utleie vurderes i forhold til ARKIVETs formål, og en presentasjon av ARKIVET for deltakerne inngår i de aller fleste avtalene.

Besøkstall	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**
Omvisning m/undervisning	3 950	4 176	3 745	4 632	4 396
Annen undervisning	1 979	2 905	3 522	3 400	3 277
SUM	**5 829**	**7 081**	**7 267**	**8 032**	**7 673**
Søndagsomvisninger	345	378	485	483	514
Andre besøk, særlig sommer	2 440	1 364	2 432	2 696	2 332
TOTALT	**8 714**	**8 823**	**10 184**	**11 211**	**10 519**
Arrangement og konferanser	1 786	1 223	4 810	3 954	4 240
Ekstern utleie					5 645
TOTAL	**10 500**	**10 046**	**14 994**	**1 5165**	**20 404**

Flyktninger forteller er et nytt prosjekt som har hatt sitt første hele driftsår. Målet er å dokumentere og formidle historien til dagens ofre for krig og tortur slik at deres fortellinger om håp, mot og vilje kommer frem på arenaer som bygger bro til lokalsamfunnets innbyggere. Resultatene har vært så gode at prosjektet på tampen av året fikk tilskudd både fra Gjensidigestiftelsen og Kulturrådet slik at driften i 2019 er fullfinansiert.

Norsk senter for krigsseilerhistorie (NSK) er blitt et nasjonalt flaggskip. Ved nyttårsskiftet passerte www.krigsseilerregisteret.no 44 500 registrerte krigsseilerprofiler. Oppmerksomheten i media og blant publikum rundt både registeret og arbeidet for øvrig i NSK bekrefter viktigheten av at denne delen av vår krigshistorie nå forvaltes og formidles.

Samarbeidet med Agder politi, KS Agder og de 30 Agderkommuner om forebygging av radikalisering og voldelig ekstremisme gjennom *Plattform* er nå i ferd med å finne sin faste form.

Stabens fagkompetanse er vesentlig utvidet i 2018 ved at to av medarbeiderne har gjennomført sine PhD-er; Bjørn Tore Rosendahl og Thomas Vidnes Hansen Hagen.

ARKIVET er ett av syv freds- og menneskerettighetssentre i Norge. Regjeringen har vedtatt en egen strategi tilknyttet de statlige midler som tildeles sentrene. I 2018 har samarbeidet mellom sentrene styrket seg ytterligere, blant annet gjennom en felles satsing under Arendalsuka. Direktørmøtene er etablert som et viktig lederforum.

Styret har etter valget på rådsmøtet 8. mai 2018 følgende sammensetning: Norunn Tveiten Benestad (leder), Ingrid Wisløff Jæger, Gro Bråten (nestleder) , Petter N. Toldnæs, Gunvor Andresen, Rune Andre Frustøl, Tore K. Haus (oppnevnt av Kunnskapsdepartementet), Tor Hultmann og Kjetil Grødum.

Rådsmøtet gjorde etter forslag fra styret endringer i de vedtektsfestede bestemmelser om valg av styre. Den etablerte praksisen med styrerepresentasjon fra venneforeningen og de ansatte ble vedtektsfestet. I tillegg ble antall styremedlemmer utvidet fra 9 til 10, med 4 varamedlemmer. Man går dermed bort fra ordningen med personlige varamedlemmer. Det ble også vedtatt at valgkomiteen for nytt styre skal innstille direkte overfor rådet og ikke fremme sitt forslag til styret som så har innstilt overfor rådet.

Styret har avholdt 7 styremøter hvorav ett telefonmøte og behandlet 47 saker. Budsjett og regnskapssaker samt situasjonsrapport er faste punkter. For øvrig nevnes særlig disse sakene:

- Formelt vedtak brukernavn ARKIVET freds- og menneskerettighetssenter
- Retningslinjer for utdeling av hederstegn
- Godkjenning av byggeregnskap for nybygget
- Ny organisering av staben
- Handlingsplan 2019

Styret vedtok et budsjett for 2018 med underskudd på ca kr 500 000. Samtidig forutsatte man at det skulle jobbes for å hente inn friske midler. Økte inntekter blant annet gjennom ekstratildeling i revidert nasjonalbudsjett gjør at budsjettert underskudd og merkostnader til inventar og utstyr i nybygget er dekket inn. ARKIVET går dermed ut av 2018 med et positivt driftsresultat på kr 84 889,- og uten gjeld på nybygget.

En stab som jobber med entusiasme og stor faglig dyktighet sammen med mange ulønnede medarbeidere tilknyttet omvisninger, krigsseilerregisteret og ander arbeidsoppgaver gjør at ARKIVET i 2018 har levert på sitt samfunnsoppdrag.

Når både statsbudsjettet, begge fylkeskommuner og Kristiansand kommune øker sine respektive driftstilskudd til ARKIVET for 2019, gir det mulighet for ytterligere utvikling!

Audun Myhre, direktør

Direktørene ved freds- og menneskerettighetssentrene under Arendalsuka 2018

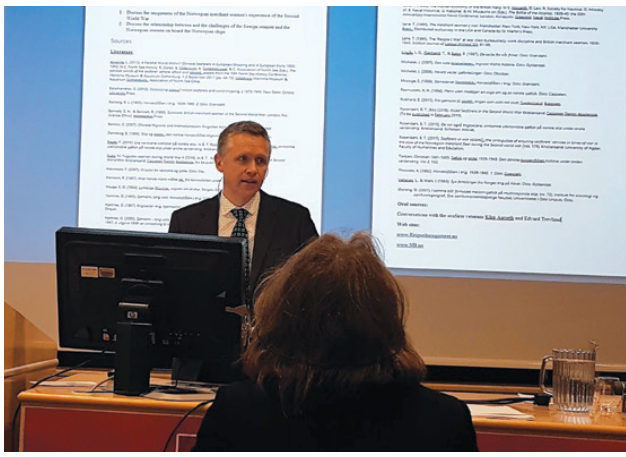

Bjørn Tore Rosendahl disputerer for sin Phd.

Kunnskapsminister Jan Tore Sanner deltar på Holocaustdagen 2019

HISTORIE NÅ!

ARKIVET vil være et sted hvor forskning, dokumentasjon og formidling av fortiden skaper relevans for nåtid og fremtid.

UNDERVISNING

Statistikk over undervisningsaktivitetene, 2018-tall. 2017-tall i parentes

	B-skole	U-skole	Vgs.	UiA/ Høgskole	Lærere	2018	2017	2016
Omvisning med undervisning	25 (78)	3 412 (3 498)	256 (294)	433 (500)	270 (262)	4 396	4 632	3 745
Annen undervisning					60	3 277	3 400	3 522
Da Arne var barn	(300)							
Litteratur, sensur og krigen			299 (250)					
Tekst og musikk i krig og konflikt		200 (150)						
Jakten etter jødene på Agder			983 (1 200)					
Holocaustdagene		1 600 (1 500)						
Arendalsuka UNG		120						
Konfirmanter		15						
SUM	**25 (378)**	**5 347 (5 148)**	**1 538 (1 744)**	**433 (500)**	**330 (262)**	**7 673**	**8 032**	**7 267**

Det totale antallet skoleelever og lærere på 7 673 er noe ned fra rekordåret 2017. Nedgangen skyldes bortfall av DKS kurset *Da Arne var barn*. I tillegg var det stengt for klassebesøk i januar på grunn av byggearbeid. For å nå og tiltrekke skoler som aldri, sjelden eller sporadisk besøker ARKIVET, ble Sirdal, Vegårshei, Gjerstad, Tvedestrand og Risør kommuner besøkt i et ambulerende undervisningsprosjekt i november 2018. Elever og lærere fikk gjennom 90 minutter oppleve noe av et ordinært ARKIVET-besøk for ungdomsskole, blant annet gjennom autentiske artefakter, elevoppgaver, historiefortelling og fokus på menneskeverd og menneskerettigheter i dagens og fremtidens verden.

Månedlige møter for de frivillige skoleomviserne har bidratt til å øke kompetanse både praktisk og teoretisk. Denne nyordningen har vært spennende og tidvis utfordrende, men et godt samarbeid gjør at skoleomvisermøtene er blitt et svært nyttig og fruktbart møtepunkt.

Den kulturelle skolesekken er en viktig formidlingsarena for ARKIVET. I 2018 er *Jakten etter jødene på Agder* gjennomført ved besøk til elleve videregående skoler. *Litteratur, sensur og krigen* og *Tekst og musikk i krig og konflikt* gjennomføres på ARKIVET.

Skolelever besøker ARKIVET

Holocaustdagen ble arrangert over tre dager i likhet med foregående år, to dager i Kristiansand og én dag i Arendal. Ca. 1600 niendeklassinger møtte blant annet Louise Kahn og Jødiske veivisere. Dette siste var et sentralt initiert prosjekt hvor skoleelever undervises i hva antisemittisme er og hvordan det oppleves for dagens unge.

Våren 2018 startet DEMBRA Sør (Demokratisk beredskap mot rasisme, antisemittisme og udemokratiske holdninger) sin virksomhet og fra skoleåret 2018/2019 blir skolene Karuss i Kristiansand og Stuenes i Arendal fulgt opp i henhold til DEMBRAs program og retningslinjer.

NORSK SENTER FOR KRIGSSEILERHISTORIE (NSK)

Norsk senter for krigsseilerhistorie vil være ledende i Norge på dokumentasjon, forskning og digital formidling av norsk krigsseilerhistorie. 2018 bekreftet på mange måter at det målet er nådd. Stor grad av frivillighet og privat tilleggsfinansiering utover den statlige grunnfinansieringen har bidratt til ytterligere aktivitet.

	2018	**2017**	**2016**
Antall registrerte krigsseilere (totalt)	44 500	27 900	14 300
Antall registrerte skip (totalt)	4 600	4 300	3 500
Antall besøkende på nettsiden pr. år	72 000	117 000	55 000
Publikumshenvendelser pr. år	828	820	650
Antall følgere på Facebook (pr. 31. des.)	6 250	5 700	4 700

Det digitale monumentet Krigsseilerregisteret skal dokumentere og hedre alle de ca. 60 000 krigsseilerne – norske og utenlandske. I løpet av 2018 ble nær 16 500 krigsseilere registrert; en økning fra ca. 28 000 til totalt 44 500 ved utgangen av 2018. Arbeidet skjer i samarbeid med frivillige i Lillesand sjømannsforening og flere andre sjømannsforeninger i Norge. Frivilligheten er svært viktig, og i november 2018 arrangerte NSK en faglig og sosial samling i Lillesand for alle de frivillige. Krigsseilerregisteret har et globalt nedslagsfelt med brukere fra hele verden. I august 2018 ble det igangsatt en systematisk registrering av de utenlandske sjøfolkene i Nortraship. I den sammenheng ble det satt i gang en ny innsamlingsaksjon i et forsøk på å finansiere kvalitetssikringen av dette arbeidet.

Internasjonale perspektiver og kontakt er viktig for utviklingen av alle deler av NSK. Det gjelder også forskningen ved senteret. Bjørn Tore Rosendahl disputerte i 2018 med sin internasjonalt rettede PhD: «Seafarers or war sailors? The ambiguities of ensuring seafarers' services in times of war in the case of the Norwegian merchant fleet during the Second World War». I tillegg stod NSK ansvarlig for utgivelsen av den engelsk-språklige forskningsbaserte antologien «Allied Seafarers in the Second World War». For første gang ble allierte lands krigsseilere sin historie samlet i en bok.

Det topp moderne arkiv og gjenstandsmagasinet i nybygget sikrer muligheten til å samle inn og formidle privatarkiver relatert til krigsseilerhistorien. I 2018 har mye av dette arbeidet handlet om å ordne arkivet etter Guri Hjeltnes sitt arbeid med verket «Handelsflåten i krig 1939-1945». Videre pågår det også en innsamlingsaksjon av privat arkivmateriale i samarbeid med sjømannsforeninger i Norge. I 2018 ble Trondheim inkludert i denne innsamlingen.

Sosiale medier brukes aktivt til å formidle krigsseilernes historie. Hver måned løftes historien til en ny «månedens krigsseiler» i Krigsseilerregisteret fram. NSK sitt arbeid med krigsseilerhistorien har en rekke ganger blitt formidlet og omtalt gjennom aviser, radio og TV i 2018. Ansatte ved NSK har i tillegg holdt 38 presentasjoner og foredrag for mer enn 2 600 personer i løpet av 2018.

I mai 2018 ble en temporær krigsseilerutstilling videreutviklet sammen med Kristiansand folkebibliotek og stilt opp der under tittelen Krigsseilerne // Jon Michelet 1944-2018. Høsten 2018 ble utstillingen satt opp på biblioteker i Lindesnes, Farsund, Søgne, Arendal og Grimstad i samarbeid med fylkesbiblioteket i Vest-Agder.

11. november ble avslutningen av første verdenskrig markert i Minnehallen i Stavern med Kronprins Haakon tilstede. NSK bidro som rådgiver til arrangementet og var ansvarlige for en åpen historiekveld i Larvik samme dag.

DOKUMENTASJON

«Norsk digitalt fangearkiv» er et samarbeid med Falstadsenteret som skal bli en online database etter samme lest som Krigsseilerregisteret over nordmenn som satt i fangenskap under andre verdenskrig. Høsten 2018 ble brukt til å søke finansiering og til å gjennomføre tilbudskonkurranse for den tekniske løsningen. Arbeidet med dette settes i gang så snart tilstrekkelig finansiering er på plass.

Louise Kahn forteller sin historie under markeringen av Holocaustdagen.

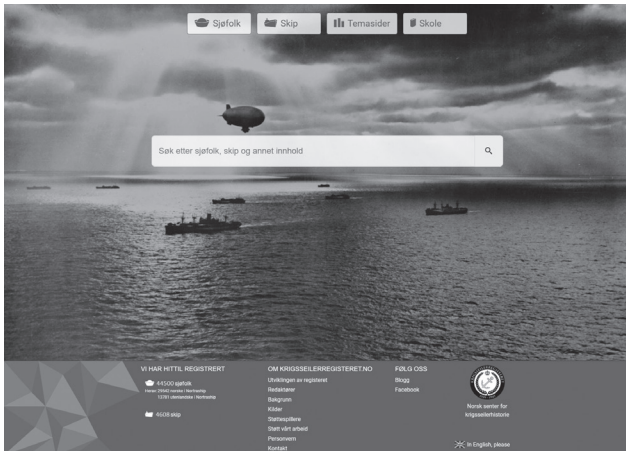

Krigsseilerregisteret

MENNESKEVERD OG DEMOKRATI

PLATTFORM er et tverrinstitusjonelt samarbeid mellom fagmiljø innen politi, kommuner og forskning som arbeider for å forebygge radikalisering og voldelig ekstremisme i samfunnet. Forankret i Regjeringens handlingsplan er målsetningen å forebygge alle former for antidemokratiske krefter og voldelig ekstremisme.

PLATTFORM skal videreutvikle en region der alle opplever at de "hører til". Dette innebærer en årvåkenhet for å fange opp bekymringer, identifisere risikosoner og iverksette tiltak som virker. God dialog og samhandling mellom offentlige, private og frivillige aktører, organisasjoner og akademia med deling av kritisk tenkning og "Best praksis", bidrar til et tryggere samfunn. I lys av samfunnsutviklingen og det nye trusselbilde er god samhandling på tvers av kommunegrenser avgjørende.

Modellen det jobbes etter, har gitt en utvikling med god deltakelse samtidig som det kreves bevisst jobbing med å være nytenkende, kritisk evaluerende, tydelig og systematisk i kommunikasjonen for å sikre videre utvikling i Plattform.

Noen eksempler på tiltak som er gjennomført eller videreutviklet i 2018:

- *Nettverksmøter* for de 30 Agder kommuner hvor Best praksis eksempler presenteres og drøftes. Kunnskapsportalen www.plattform.no
- *Felles fagsamling/seminar* for førstelinjetjenesten: gjengkriminalitet og radikalisering blant unge.
- *Kurs for religiøse ledere.* Kurset hadde 4 samlinger over 2 semestere, i alt 8 dager. Tema var religion og livssyn i dagens Norge, med spesielt fokus på lovgiving og menneskerettigheter, verdier, etikk og dialog, samt radikalisering og voldelig ekstremisme.

Deltakere på Plattform sitt kurs for religiøse ledere.

Fra Plattform sitt arrangement under Arendalsuka 2018

En av målsetningene med kurset var å legge til rette for videre dialog og samarbeid mellom ulike tros og livssynsamfunn på Agder. I etterkant av kurset har det funnet sted flere møter hvor deltakere fra kurset har kommet sammen for samtale og kunnskapsdeling. Gjennom disse møtepunktene har terskelen for å ta kontakt på tvers for å dele kunnskap og søke svar på spørsmål blitt lavere.

Boken *Violent Extremism in the 21st Century – International Perspectives* var tema for egen sesjon på nasjonal konferanse ved Universitetet i Oslo om forskning på forebygging av radikalisering og voldelig ekstremisme november 2018. Ett kapittelet i boken baserer seg på funn fra følgeforskningsprosjekt på forebyggende arbeid blant sårbar ungdom på Agder. Resultatet fra forskningen har blant annet blitt anvendt til å kritisk evaluere og endre metoder for rekrutering til og gjennomføring av aktiviteter ment å forebygge utenforskap og i ytterste konsekvens voldelig ekstremisme. Forskningsfunnene skal også anvendes til kvalitetssikring og utvikling av forebyggende prosjekt i en kommune på Agder.

Violent Extremism in the 21st Century – International Perspectives

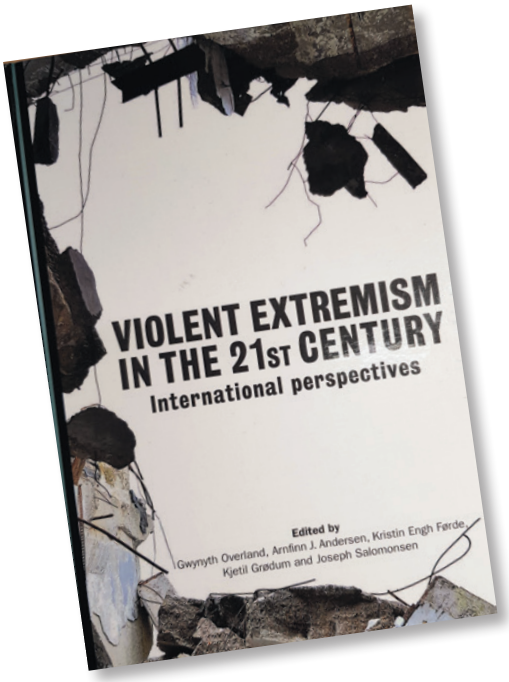

Statssekretær Atle Simonsen åpner nybygget, assistert av sentrale samarbeidspartnere.

EN SAMFUNNSRELEVANT ARENA

Nybygget som fysisk binder ARKIVET sammen med FN-sambandet, Røde Kors og Amnesty International har åpnet helt nye muligheter for samhandling og arrangement i regi av de respektive organisasjoner. Blant annet la Røde Kors sin lederkonferanse hit i juni 2018, og i august var ARKIVET vertskap for det kriminalitetsforebyggende nordiske nettverket Safe cities hvor Kristiansand er med. Slike eksterne arrangement gir en god anledning til å formidle både historie og formålet med ARKIVET.

Høsten 2018 har det blitt prøvd ut nye programkonsept rettet mot et mer mangfoldig publikum. Krystallnatten ble for første gang markert på ARKIVET den 9.november og samlet mennesker fra ulike trossamfunn og politiske parti for å diskutere hva man kan lære av Krystallnatten. Sentrale bokutgivelse og gamle filmer fra okkupasjonstiden har blitt aktualisert og debattert. Jon Michelet ble hedret under «festkveld til ære for Jon Michelet», hvor både mennesket, forfatteren, faren og krigsseilereksperten ble levendegjort gjennom opplesninger og samtaler.

Også dette året ble ARKIVET lyssatt i blått som Kristiansand kommune sitt bidrag i den verdensomspennende markeringen *Cities for life* mot dødsstraff 30.november.

Flyktninger forteller startet for ordentlig opp som et prosjekt i begynnelsen av 2018. Prosjekter jobber for å synliggjøre norske flyktninger og bevare deres kulturarv gjennom innsamling og formidling av deres personlige narrativ. Hovedmålet med dette er å oppnå et mer inkluderende mangfold i Norge.

I 2018 har det blitt samlet inn 16 fortellinger; arrangert 3 åpne arrangement med ulike tema med gjennomsnittlig oppmøtte på 150. Fire viktige underprosjekter er utviklet: «Nålens makt» hvor dagens kvinner broderer fortellinger om sin identitet og kulturarv; «Storytelling Open Mic på ARKIVET» som fokuserer på formidling av fortellingene fra alle mennesker uavhengig av bakgrunn, samarbeid med HL-senteret i Oslo om et forskningsprosjekt om flyktninger med minoritets bakgrunn fra Irak og Syria, samt en audiovisuell utstilling som omhandler mennesker på flukt.

Målet er at *Flyktninger forteller* blir en permanent del av ARKIVETs arbeid innen mangfold, migrasjon og internasjonal utvikling.

For tredje gang var ARKIVET til stede på Arendalsuka. Denne gang med stand, debatt i regi av Plattform og eget undervisningsopplegg om menneskerettigheter under Arendalsuka UNG. I tillegg var det samarbeid med de øvrige freds- og menneskerettighetssentrene om stand og debatter. Et samarbeid som bekrefter den økte samhandlingen mellom sentrene.

Som del av programmet under åpningsuka i februar, ble teaterstykket «Da jeg møtte Adolf» fremført i den nye Skillingssalen. Historien om da Peter Praefcke som ung gutt møtte Adolf Hitler ,dramatiseres i en forestilling skrevet av Kai Erland.

NRK sendte i juni filmen Majorens sønn, en dokumentarfilm om historien til Lasse Laudal, sønn av Major Arne Laudal, som ledet oppbygginga av motstandsbevegelsen på Sørlandet, men som ble arrestert av Gestapo og henrettet i 1944. Filmet er blitt til i et samarbeid mellom ARKIVET og Dokufilm A/S.

MINNESTED

Som informasjonssenter om okkupasjonen og krigstiden 1940 - 45 er ARKIVET som minnested sentralt. Minnestedsfunksjonen ivaretas også gjennom arrangement andre steder enn ved ARKIVET.

Målet er at minnestedsfunksjonen ivaretas i all formidling. Dette skjer regelmessig på de faste markeringer i mai måned, Russerfangenes dag 5.mai, Frigjøringsdagen 8.mai, Motstandskampens dag 9.mai og 17.mai. Biskop Stein Reinertsen holdt årets 17.mai tale. Han sa blant annet: *Jeg er ikke i tvil om at Major Arne Laudal viser med sitt liv hvilken retning livene våre bør leves: Ut mot vår neste og aktivt kjempe for menneskeverdet. Vi takker og hedrer derfor i dag Major Arne Laudals minne for hans bidrag til vår frihet og for hans eksempel til etterfølgelse.*

Fem gjenlevende tidligere Arkivet-fanger ble invitert som æresgjester til åpningen 1.februar; to av dem deltok i åpningsseremonien: Ivar Mykland og Arne Eilertsen.

På kick-off-arrangementet for *Flyktninger forteller*-prosjektet «Nålens makt», ble en brodert duk i den faste utstillingen i kjelleren løftet ut og plassert inn en ny kontekst sammen med tekstilarbeider fra andre tider og andre kulturer. Dermed ble sammenhengen mellom ARKIVET som minnested og et kontemporært mangfolds- og integreringsprosjekt synliggjort.

Utstillingen Brennpunkt Arkivet er oppgradert med en serie paneler som forteller om husets historie fra 1935 til 2000-tallet. Indre trapp («Fangenes vei») er utstyrt med en lydinstallasjon. Audioguiden er ytterligere utbygd, foreløpig på engelsk og tysk. Flere språk er under planlegging.

1. februar åpnet utstillingen «Laudal/Kerner» i Arkivetbygningens tredje etasje. Den viser major Arne Laudal og gestaposjef Rudolf Kerner som mennesker uten medaljer og uniform.

2. februar åpnet utstillingen «Jeg er ikke min» av Imad Alwahibi (f. 1985), palestiner oppvokst i Syria. Temaet «Å vente» balanseres mellom humor, alvor og satire. Utstillingen består av et utvalg tegninger med tekstutdrag fra kjente arabiske poeter samt fire animasjoner og er blitt til mens kunstneren satt 17 måneder i flyktningmottak.

19. september 2018 avduket elever fra Øyslebø skole mini-utstillingen TUNGTVANN OG VÅR FRYKT FOR ATOMKRIG utviklet sammen med med FN-sambandet. Tungtvannet er en gave fra Samlerhuset Norge. Ekte tungtvann hentet opp fra tønner som lå 60-70 meter unna vraket av D/F Hydro på bunnen av Tinnsjøen vises fram. Utstillingsmonteren forteller om historien bak tungtvannet og faren for atomkrig i verden fra 1945 og fram til i dag. I oktober var utstillingen utgangspunkt for visning av filmen «Kampen om tungtvannet» kombinert med en samtale med en representant fra ICAN Norge om hvordan organisasjonen arbeider med å forby atomvåpen.

Undervisningskoordinator Georg Kristoffer Fjalsett åpner utstillingen «Tungtvann og vår frykt for atomkrig».

ARBEIDSPLASSEN

Staben har bestått av 14 fast ansatte og mellom 6 og 8 medarbeidere i ulike prosjektstillinger og tiltaksengasjement. Økning i stab og arbeidsmengde gjorde det naturlig å strukturere virksomheten i to avdelinger med hver sin avdelingsleder. Fra 1.oktober har FUD, Forskning undervisning og dokumentasjon, og PUF, Publikum og formidling, vært operative.

Den årlige arbeidsmiljøundersøkelsen gjennomført i slutten av november bekrefter at nyorganiseringen var et riktig grep.

I 2016 ble det inngått tariffavtale med Forskerforbundet og i 2018 med NTL. Flere av de ansatte har valgt å organisere seg. Samarbeidet med fagforeningene bidrar konstruktivt til å utvikle arbeidsmiljøet og rammebetingelsene for de ansatte.

Kafeen i nybygget etablerte seg raskt som felles kantine for alle ansatte i organisasjonene som har tilhold ved ARKIVET. Kafe Osmund er blitt et aktivum for både ansatte og publikum med fortsatt utviklingspotensial.

Ulønnede medarbeidere er en viktig ressurs for ARKIVET. Omviserkorpset tilknyttet skolebesøk og andre omvisninger har bestått av ca 25 personer, Krigsseilerregisteret har to faste frivillige på ARKIVET og 35 medarbeidere som jobber hjemmefra rundt forbi i landet. I tillegg er det frivillige medarbeidere både tilknyttet dokumentasjonsarbeid og Flyktninger forteller.

De nye kravene til håndtering av personvernopplysninger er ivaretatt gjennom databehandlingsavtaler, personvern-erklæringer og interne retningslinjer.

Styret har tildelt ARKIVETs sølvmerke til 12 omvisere for mer enn 50 omvisninger og 7 ansatte for mer enn 6 års tjenestetid.

Kafè Osmund er blitt et populært samlingspunkt.

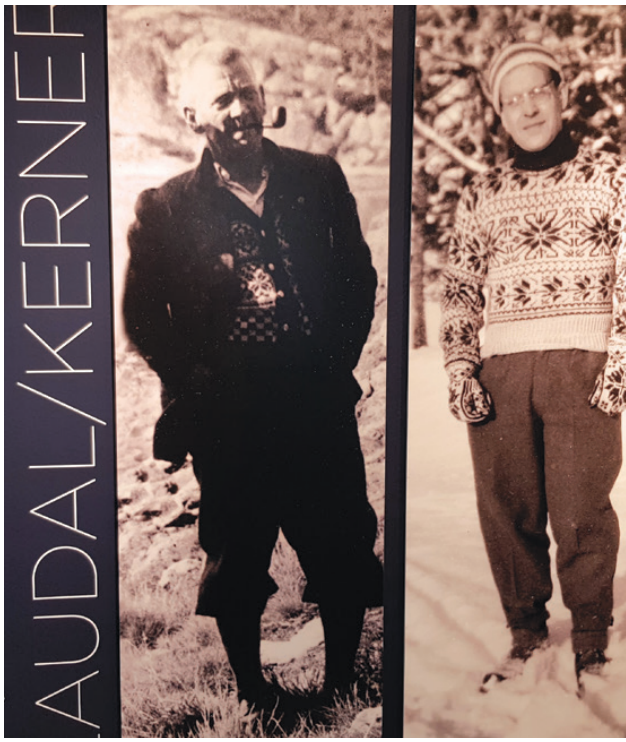

Utstillingen om Rudolf Kerner og Major Arne Laudal åpner 1. februar

ARKIVETS VENNEFORENING

Venneforeningens viktigste bidrag er omvisning for skoleelever og andre besøkende i utstillingen Brennpunkt Arkivet. Flere av omviserne har bidratt ved prosjektoppgaver for elever i videregående skole og gjennom den kulturelle skolesekken. Medlemmer fra Arkivets Venneforening bidrog også praktisk under Holocaustmarkeringen i 2018. Venneforeningen har ansvar for markering av Russerfangenes dag på Agder 5. mai. Årets tale ble holdt av Odd Kjell Abrahamsen, og som vanlig deltok elever fra 4. klasse på Presteheia skole.

Venneforeningen deltok i markeringen av Motstandskampens dag i Vegårshei kommune 9. mai.

9. – 12. juni 2018 deltok omvisere og andre frivillige ved ARKIVET på tur til Harstad og Narvik. To lokale guider fortalte i detalj hva som skjedde under slaget om Narvik. I tillegg ble Narvik krigsmuseum og deres meget interessant utstilling besøkt. I månedsskiftet august/september dro Venneforeningen på medlemstur til Brussel, Strasbourg, Paris og Normandie. En innholdsrik og spennende tur der 55 medlemmer deltok.

Hver tredje onsdag i måneden avholdes det fast møte for omviserne og andre frivillige på huset.

Venneforeningens innsats på huset i 2018 anslås til å utgjøre ca. 4 årsverk.

Venneforeningens medlemmer besøker Europarådet.

FORSKNING

Thomas Vidnes Hansen Hagen under sin disputas - "Kulturpolitikken og kulturlivet i det okkuperte Norge - kontinuitet eller brudd?"

ARKIVET skal drive og ha ansvar for vitenskapelig forskning på de aktuelle fagområdene.

To doktorgradsløp er fullført i 2018:
Bjørn Tore Rosendahl artikkelbasert PhD i historie ved UiA 2. februar: «Seafarers or war sailors? The ambiguities of ensuring seafarers' services in times of war in the case of the Norwegian merchant fleet during the Second World War». Doktorgradsprosjektet har vært eksternt knyttet til Universitetet i Agder, har hatt en klar internasjonal profil og er andre norske doktorgraden knyttet til norsk krigsseilerhistorie.

Thomas V.H. Hagen doktoravhandling i historie om kino i Norge 1940–1945 UiA 20. april 2018. Tittel på prøveforelesningen: «Kulturpolitikken og kulturlivet i det okkuperte Norge – kontinuitet eller brudd?» Avhandlingen har blitt omtalt både i Morgenbladet, på forskning.no, i Fædrelandsvennen og i «Museum» på NRK P2.

Følgeforskningsprosjekt i Plattform:

- Oppfølging av enkeltindivider. Radikaliseringscase i enkelte kommuner samme med et tverretatlig team.
- Ekstreme gjenger. Kartlegging av situasjonen gjennom spørreundersøkelse, gruppesamtaler og samarbeid om oppfølging av enkeltpersoner.
- Evaluering/følgeforskning av skolens rolle i forebygging av radikalisering og voldelig ekstremisme. Samarbeidsprosjekt mellom UiA og Plattform/ARKIVET. Prosjektet har tittelen «Batle of ideas» og er i en utviklingsfase.

PUBLIKASJONER

BØKER

- Thomas V.H. Hagen, *Folkefellesskap, forlystelse og hverdagsmotstand: Kino i Norge 1940–1945*, ph.d.-avhandling, UiA 2018
- Bjørn Tore Rosendahl, *Seafarers or war sailors? The ambiguities of ensuring seafarers' services in times of war in the case of the Norwegian merchant fleet during the Second World War.* PhD Dissertation, University of Agder
- Bjørn Tore Rosendahl (ed.) *Allied Seafarers in the Second World War*, Cappelen Damm Akademisk
- «Preventing Radicalization in the 21st Century» - Kjetil Grødum medredaktør og en artikkel.
- Red. Sven Egil Omdal, *Skandinavisk Uro, norske, svenske og danske tilstander*, Forlaget Press, våren 2018. Denne boken med innlegg fra sentrale samfunnsdebattanter i alle tre skandinaviske land springer ut av debatter arrangert av ARKIVET etter flyktningkrisen i 2015.
- Katrina Gulbrandsen, *Tea & thread: portraits of middle eastern women far from home*. ARKIVET.

KRONIKKER, ARTIKLER MM

- Thomas V.H. Hagen, Et levende minnested, nettartikkel publisert 22.2.2018, http://stiftelsen-arkivet.no/et-levende-minnested
- Thomas V.H. Hagen, Nordmenn i fangenskap, Slekt og data 2/2018 (s.m. Arne Langås)
- Simen Zernichow, «Fra hvalfanger til krigsseiler». Artikkel i Agderposten.
- Simen Zernichow, artikkel i tidsskriftet til Vestre Moland og Lillesand historielag «Det var en gang».
- Bjørn Tore Rosendahl: "Nortraships hemmelige og omstridte fond", Aftenposten (kronikk), 20. oktober 2018 og i Maritim Logg (organ for sjømannsorganisasjonene) nr. 9 2018.
- Bjørn Tore Rosendahl: "Krigsseilerhistorien er ikke bare norsk", Agderposten (artikkel), 4. mai 2018
- Thomas V. H. Hagen og Bjørn Tore Rosendahl: "Et minnesmerke til begeistring, ettertanke og besvær". Fædrelandsvennen (kronikk) 20. februar 2018
- Audun Myhre, Sannheten om kampen, tilsvar Magne Haugland Fædrelandsvennen 7.3.
- Audun Myhre, Ytringsfrihetens skikk og bruk, tilsvar Arne Tumyr Fædrelandsvennen 7.10
- Bjørn Tore Rosendahl: "How to secure the participation of a foreign civilian workforce in times of war. Norwegian authorities and the use of foreign seafarers during the Second World War." Fagfellevurdert artikkel i *Allied Seafarers in the Second World War* (2018). Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

REGNSKAP
2018

ÅRSMELDING 2018
ARKIVET

VIRKSOMHETENS ART
Rådsmøtet vedtok i sitt møte 8.mai enstemmig å endre vedtektenes bestemmelser om styrets sammensetning. Antall styremedlemmer utvides fra 9 til 10, Venneforeningen og de ansattes representasjon ble vedtektsfestet og det skal i fremtiden velges fire prioriterte varamedlemmer. Det vil si at man går bort fra personlige varamedlemmer

Den store begivenheten i 2018 var åpningen av nybygget. Den bokførte byggekostnaden er kr 35 721 420. Det er mottatt tilskudd på til sammen kr 30 900 000. I tillegg kommer til sammen kr 2 500 000 i 2019 fra AAF og VAF.

Stiftelsen Arkivet har endret bruksnavn til ARKIVET freds- og menneskerettighetssenter. ARKIVET holder til i det tidligere statsarkivet i Kristiansand som under andre verdenskrig var hovedkvarter for Gestapo på Sørlandet. I nazistenes tjeneste ble bygningen et symbol for tortur og menneskeforakt. I dag er huset fylt med aktivitet som skal bidra til et samfunn med større rom for menneskeverd, basert på frihet og demokrati. Det nye bygget gjør det mulig å utvide og øke publikumstilbudet og øvrig aktivitet.

ARKIVET forsker, dokumenterer og formidler historie for å skape et samfunn med større rom for menneskeverd. I overkant av 2/3 av driftsbudsjettet kommer fra bevilgningen over statsbudsjettet. Kunnskapsdepartementet forventer at stiftelsen driver et informasjons- og dokumentasjonssenter om krigshistorien, folkeretten og menneskerettighetene med et særlig oppdrag å medvirke til et godt opplæringstilbud om fred og menneskerettigheter for barn og unge.
7673 elever gjennomgikk ulike undervisningsopplegg. Dette er det nest høyeste elevtallet i ARKIVETs historie.

ARKIVETs oppgave er, basert på historien, å møte dagens samfunnsutfordringer knyttet til menneskeverd, demokrati og rettsstat. Staben innehar bred kompetanse innen forskning, kulturvirksomhet, undervisning og prosjektarbeid. I 2018 er forskningskompetansen økt ved at to medarbeidere har tatt PhD-graden i historie ved UiA.

Tre store satsinger gjør ARKIVET relevant for mange ulike grupper.

Norsk senter for krigsseilerhistorie med www.krigsseilerregisteret.no når ut til svært mange mennesker med informasjon om krigsseilerne på individnivå.
Plattformsamarbeidet med politi, KS Agder og fylkenes 30 kommuner etablerer seg som en viktig modell for forebygging av radikalisering og voldelig ekstremisme.
Flyktninger forteller er en fellesarena for deling av personlige historier og en kulturell møteplass med formål å skape et mer inkluderende mangfold i Norge.

For ytterligere informasjon om ARKIVETs arbeid henvises til egen årsrapport.

FORTSATT DRIFT
Årsregnskapet viser et overskudd på kr 84 889 for 2018. Overskuddet blir avsatt til annen egenkapital. Stiftelsen har god egenkapital og har lav risiko i driften. Forutsetningene for fortsatt drift er tilstede og årsregnskapet bygger på denne.

ARBEIDSMILJØ/YTRE MILJØ
ARKIVET hadde for 2018 et totalt sykefravær på 1,62 % fordelt på 18,5 årsverk. Ansatte i virksomheten har ikke vært utsatt for ulykker eller fysiske skader. Stiftelsens virksomhet forurenser ikke ytre miljø. ARKIVET er miljøsertifisert gjennom stiftelsen Miljøfyrtårn.

LIKESTILLING
ARKIVET vil i tråd med de offentlige retningslinjer og intensjoner om likestilling arbeide for å oppnå ønskede mål resultater.
Pr. dags dato er det 20 ansatte, 13 menn og 7 kvinner.

Pr. 31.12 er 4 av 10 faste representanter til styret og 11 av Rådets 24 faste representanter kvinner.

ANDRE FORHOLD
Det er etter det styret kjenner til ikke inntrådt forhold etter regnskapsårets utgang som har betydning for stiftelsens stilling og resultat.

Kristiansand, 04.03.2019

Norunn Tveiten Benestad styreleder	Gro Bråten nestleder	Ingrid Wisløff Jæger styremedlem	Rune André S. Frustøl styremedlem
Tor Hultmann styremedlem	Petter N. Toldnæs styremedlem	Tore K. Haus styremedlem	Kjetil Grødum styremedlem
	Gunvor Andresen styremedlem	Audun Myhre Direktør	

RESULTATREGNSKAP

	Note	2018	2017
DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER			
Driftsinntekter	1,2	20 690 453	19 079 571
Sum driftsinntekter		20 690 453	**19 079 571**
Varekostnad		463 362	180 594
Lønnskostnad	1, 3, 6	12 596 194	11 916 836
Avskrivning på varige driftsmidler	4	1 234 981	493 383
Annen driftskostnad	3, 12	6 315 249	6 545 228
Sum driftskostnader		**20 609 786**	**19 136 041**
DRIFTSRESULTAT		**80 666**	**-56 470**
FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Annen renteinntekt	10	81 589	183 662
Annen finansinntekt		32	65 911
Verdiøkning markedsbaserte omløpsmidler		828	0
Verdireduksjon markedsbaserte omløpsmidler	9	40 931	147 746
Annen rentekostnad		36 993	742
Annen finanskostnad		304	15 900
Resultat av finansposter		**4 222**	**85 186**
Resultat før endring av fond		84 889	28 715
Resultat før endring av fond		84 889	28 715
Endring fond med selvpålagte restriksjoner			
Endring fond med selvpålagte restriksjoner		0	-21 000
Sum endring fond med selvpålagte restriksjoner		**0**	**21 000**
Årsresultat	**5**	**84 889**	**49 715**
Overføringer			
Avsatt til annen egenkapital		84 889	49 715
Sum overføringer		**84 889**	**49 715**

BALANSE

EIENDELER	Note	2018	2017
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger o.a. fast eiendom	1, 4, 11, 12	33 571 561	25 892 693
Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr	1,4	1 795 262	1 177 936
Sum varige driftsmidler	4	35 366 823	27 070 629
FINANSIELLE ANLEGGSMIDLER			
Investeringer i tilknyttet selskap		2 500 000	2 500 000
Lån til tilknyttet selskap	1,9	1 030 334	1 022 157
Sum finansielle anleggsmidler	**10**	**3 530 334**	**3 522 157**
Sum anleggsmidler		**38 897 157**	**30 592 786**
OMLØPSMIDLER	1		
Lager av varer og annen beholdning		130 039	145 287
FORDRINGER	1		
Kundefordringer		113 446	94 580
Andre kortsiktige fordringer		477 681	773 012
Sum fordringer		**591 127**	**867 592**
INVESTERINGER			
Markedsbaserte aksjer	9, 13	19 343	136 562
Markedsbaserte obligasjoner	9, 13	1 056 359	1 479 242
Sum investeringer		**1 075 702**	**1 615 804**
Bankinnskudd, kontanter o.l.	7	3 442 128	5 611 287
Sum omløpsmidler		**5 238 996**	**8 239 970**
Sum eiendeler		**44 136 152**	**38 832 756**

BALANSE

EGENKAPITAL OG GJELD	Note	2018	2017
Innskutt egenkapital			
Bunden egenkapital	5	513 000	513 000
Sum innskutt egenkapital		**513 000**	**513 000**
OPPTJENT EGENKAPITAL			
Egenkapital med selvpålagte restriksjoner	5	1 602 157	1 602 157
Annen egenkapital	5	4 512 133	4 427 244
Sum opptjent egenkapital		**6 114 290**	**6 029 401**
Sum egenkapital	**5**	**6 627 290**	**6 542 401**
GJELD			
Avsetning for forpliktelser			
Avsetning for forpliktelser	8	1 348 950	1 423 950
Annen langsiktig gjeld			
Offentlige tilskudd	12	29 241 993	22 248 357
Sum annen langsiktig gjeld		**29 241 993**	**22 248 357**
KORTSIKTIG GJELD			
Leverandørgjeld		184 390	3 606 855
Skyldig offentlige avgifter		873 040	205 447
Annen kortsiktig gjeld	2	5 860 490	4 805 746
Sum kortsiktig gjeld		**6 917 920**	**8 618 048**
Sum gjeld		**37 508 863**	**32 290 355**
Sum egenkapital og gjeld		**44 136 152**	**38 832 756**

Kristiansand, 04.03.2019
Styret i Stiftelsen Arkivet

Norunn Tveiten Benestad
styreleder

Gro Bråten
nestleder

Ingrid Wisløff Jæger
styremedlem

Rune André S. Frustøl
styremedlem

Tor Hultmann
styremedlem

Petter N. Toldnæs
styremedlem

Tore K. Haus
styremedlem

Kjetil Grødum
styremedlem

Gunvor Andresen
styremedlem

Audun Myhre
Direktør

NOTE 1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med Regnskapsloven og god regnskapsskikk. Det er utarbeidet etter norske regnskapsstandarder. Stiftelsen har videre fulgt opp relevante bestemmelser i Foreløpig regnskapsstandard for ideelle organisasjoner utarbeidet av Norsk Regnskaps Stiftelse. De unntaksregler som gjelder for små foretak er anvendt der annet ikke er angitt i regnskapsprinsipper.

Driftsinntekter og driftskostnader. Tilskudd inntektsføres i takt med bruken av midlene. Inntekter knyttet til levering av varer og tjenester inntektsføres på leveringstidspunktet. Kostnader medtas etter sammenstillingsprinsippet, dvs. at kostnader medtas i samme periode som tilhørende inntekter inntektsføres.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld. Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år er uansett klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er analoge kriterier lagt til grunn. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes ikke å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet. Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet. Enkelte poster er vurdert etter andre regler. Postene det gjelder vil være blant de postene som omhandles nedenfor.

Enkelte poster er vurdert etter andre regler. Postene det gjelder vil være blant de postene som omhandles nedenfor.

Varige driftsmidler. Varige driftsmidler avskrives over forventet økonomisk levetid. Avskrivningene er som hovedregel fordelt lineært over antatt økonomisk levetid.

Aksjer og andeler i tilknyttet selskap. Investeringer i tilknyttet selskap er balanseført til anskaffelseskost. Investeringene blir nedskrevet til virkelig verdi dersom verdifallet ikke er forbigående.

Varer. Varer er vurdert til det laveste av gjennomsnittlig anskaffelseskost og netto salgsverdi.

Fordringer. Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Pensjoner. Pensjonsordninger finansiert via sikrede ordninger er ikke balanseført. Forpliktelsen er ikke balanseført. Pensjonspremien anses i disse tilfeller som pensjonskostnad og klassifiseres sammen med lønnskostnader.

Fusjon. Pensjonsordninger finansiert via sikrede ordninger er ikke balanseført. Forpliktelsen er ikke balanseført. Pensjonspremien anses i disse tilfeller som pensjonskostnad og klassifiseres sammen med lønnskostnader.

NOTE 2 DRIFTSINNTEKTER

Driftsinntekter består av	**2018**	**2017**
Inntekt omvisning og bevertning	539 196	231 953
Salg bøker, dvd. O.l	103 048	127 913
Salg av tjenester	114 683	151 420
Sum salgsinntekter	**756 928**	**511 286**
Inntekter husleie og lokalleie	201 250	36 600
Viderefakturering	107 402	14 431
Sum leie og viderefakturering	**308 652**	**51 031**
Statlige driftstilskudd - Kompetanse Norge	12 163 000	11 434 000
Fylkeskommunale driftstilskudd Vest-Agder	455 000	346 000
Fylkeskommunale driftstilskudd Aust-Agder	148 000	144 000
Kommunale driftstilskudd fra kommuner på Agder	731 049	749 500
Tilskudd til nybygg	906 364	0
Prosjektstøtte EØS	0	499 533
Andre tilskudd prosjekt	2 157 847	391 542
Tilskudd KS	1 482 709	1 653 451
Merverdikompensasjon	439 480	369 949
Sum inntektsførte tilskudd	**18 483 449**	**15 587 975**
Gaver til Krigsseilere	1 030 966	929 279
Gave Spareskillingsbanken	0	2 000 000
Øvrige gaver	110 458	0
Sum gaver	**1 141 424**	**2 929 279**
Sum driftsinntekter	**20 690 453**	**19 079 571**

Annen kortsiktig gjeld. Prosjektmidler, som er mottatt som forskuddsbetaling, og som skal benyttes og inntektsføres i 2019 pr 31. 12. 2018 er på kr 3 621 825. Beløpet inngår i annen kortsiktig gjeld. Mottatt tilskudd for renovasjon og nybygg er på kr 30 900 000 og er ført som langsiktig gjeld.

NOTE 3 LØNNSKOSTNADER, ANTALL ANSATTE, GODTGJØRELSER, PENSJON M.M.

LØNNSKOSTNADER	2018	2017
Lønninger	8 986 785	8 961 967
Arbeidsgiveravgift	1 694 682	1 490 778
Pensjonskostnader	1 682 193	1 148 785
Andre ytelser	232 535	315 306
Sum	**12 596 194**	**11 916 836**

Gjennomsnittlig antall årsverk: 18,5

YTELSER TIL LEDENDE PERSONER	Adm. direktør	Styre
Lønn	892 180	64 000
Pensjonsutgifter	80 296	
Annen godtgjørelse	15 357	

Pensjon. Stiftelsen er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Stiftelsen har ytelsesbasert pensjonsforsikring i KLP, se note 6. Stiftelsens pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Revisor. Kostnadsført revisjonshonorar i 2018 utgjør kr 46 250 eks. mva I tillegg kommer honorar for andre tjenester med kr 90 367 eks. mva, som inkl teknisk utarbeidelse for offentlig årsregnskap, noter, revisorattestasjon momskompensasjon og prosjektregnskap og annen bistand.

NOTE 4 ANLEGGSMIDLER

	Bygninger og tomter	Driftsløsøre, inventar o.l.	Nybygg	Sum
Anskaffelseskost 01.01.18	11 677 808	2 517 278	25 593 362	39 788 448
Året tilgang	242 146	817 857	8 471 169	9 531 172
Anskaffelseskost 31.12.	**11 919 954**	**3 335 135**	**3 464 531**	**49 319 620**
Akk. avskrivinger 31.12.	11 579 929	1 539 873	795 696	13 915 498
Akk. nedskrivinger 31.12.	37 300	0	0	37 300
Bokført verdi per 31.12. 18	**302 725**	**1 795 262**	**33 268 835**	**35 266 822**
Årets avskrivinger	238 752	200 533	795 696	1 234 981
Økonomisk levetid	30 år	0-5 år	50 år	

Fast teknisk installasjon er inkludert i anskaffelseskost Nybygg med kr 8,5 millioner.
Avskrivningssats fast teknisk installasjon er 10% .

NOTE 5 EGENKAPITAL

	Grunnkapital	Egenkapital m. selvpålagte restriksjoner	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Pr. 31.12.2017	513 000	1 602 157	4 427 244	6 542 401
Pr. 01.01.2018	513 000	1 602 157	4 427 244	6 542 401
Årets resultat			84 889	84 889
Pr 31.12.2018	**513 000**	**1 602 157**	**4 512 133**	**6 627 290**

NOTE 6 PENSJONSKOSTNADER OG – FORPLIKTELSER

Stiftelsen har pensjonsordning som omfatter i alt 20 aktive personer. Ordningen gir rett til definerte fremtidige ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden. Den kollektive pensjonsavtalen er finansiert ved fondsoppbygging organisert i KLP. Denne finansieres over selskapets drift. Forpliktelsen er ikke balanseført.

	2018	2017
Årets pensjonspremie, som er kostnadsført	1 815 772	1 298 482
Estimert andel av oppsamlet egenkapitaltilskudd 31.12.	306 936	257 000
Årets innbetaling til egenkapitalinnskudd	49 936	27 536
Saldo premiefond 31.12.	1 686 597	1 344 192
Avkastning på pensjonspremiefond	33 087	25 293
Beregnede pensjonsforpliktelser før arbeidsgiveravgift pr 31.12.	-189 571	882 355
Beregnede pensjonsforpliktelser før arbeidsgiveravgift pr 31.12 for Stiftelsen Internasjonalt Hus	0	1 206 261
I pensjonsforpliktelsene er arbeidsgiveravgift ikke medtatt		

Økonomiske forutsetninger:	**2018**	**2017**
Diskonteringsrente	4%	4%
Forventet lønnsregulering/pensjonsøkning/G-regulering	2,97%	2,97%
Forventet avkastning på fondsmidler	4,50%	4,50%

Som aktuarmessige forutsetninger for demografiske faktorer og avgang er lagt til grunn vanlig benyttede forutsetninger innen forsikring.

NOTE 7 BANKINNSKUDD

Bundet skattetrekkinnskudd bank utgjør pr 31.12. 2018 kr 405 875 og som dekker skyldig skattetrekk pr 31.12. 2018.

NOTE 8 AVSETNING FOR FORPLIKTELSER

Avsetning for forpliktelser består av:

	2018	2017
Vedlikeholdsfond	-1 258 950	-1 258 950
Avsetning for forpliktelser	**-1 258 950**	**-1 258 950**

Vedlikeholdsfond er avsatt i samsvar med stiftelsens vedlikeholdsplan i samsvar med regnskapslovens § 4-1 er det avsatt kr 1 258 950 pr 31.12. 2018. Avsetningen på kr 1 258 950 representerer utsatt vedlikehold i henhold til vedlikeholdsplanen. Avsetning vil bli reversert fremover i samme forhold som vedlikeholdsarbeidet kostnadsføres.

NOTE 9 INVESTERINGER I TILKNYTTET SELSKAP, MARKEDSBASERTE AKSJER OG OBLIGASJONER

Tilknyttet selskap:
Vesterveien 6 AS, Kristiansand, eierandel og stemmeandel er 50 %, egenkapital pr 31.12. 2018 er kr 3 834 278* og underskuddet for 2018 er kr 300 797.*
Aksjene er balanseført til kostpris kr 2,5 millioner.
*Beløpene er ikke revisorgodkjent.

Markedsbaserte aksjer og obligasjoner:
Aksjer i børsnotert selskap er vurdert til det laveste av kostpris og virkelig verdi pr 31.12. 2018.
For å øke likviditeten i byggeprosessen ble det solgt obligasjoner for kr 500 000.
Børsnoterte obligasjoner er vurdert til børskursen pr 31.12. 2018.
Verdireduksjon av markedsbaserte aksjer og obligasjoner er kostnadsført i 2018 med kr 40 931.

NOTE 10 FORDRINGER MED FORFALL SENERE ETT ÅR

	2018	2017
Lån til tilknyttet selskap*	1 030 334	1 022 157
Sum langsiktige fordringer	**1 030 334**	**1 022 157**

*Herav 0,5 % rente kr 5 085 for året 2017. Lånet er ikke pantesikret.

NOTE 11 BEVARINGSVERDIGE EIENDELER

Vesterveien 4, Kristiansand er bevaringsverdig eiendom og følgende klausul er tatt inn i skjøtet på eiendommen:
"Bygningen er erklært verneverdig. Kjøper og fremtidige eiere forplikter seg til å legge alle tiltak som omfatter bygningens eksteriør, lesesal og trapperom frem for fylkeskonservatoren i Vest-Agder fylkeskommune, eller annen antikvarisk myndighet, for godkjenning. Denne heftelsen kan ikke avlyses uten samtykke fra Riksantikvaren."

NOTE 12 OFFENTLIGE TILSKUDD TIL NYBYGG OG RENOVERING

Innbetalinger av tilskudd	2016	2017	2018	TOTALT
Kompetanse Norge	15 000 000		3 400 000	18 400 000
Vest-Agder FK		2 000 000	4 000 000	6 000 000
Aust Agder FK	500 000	500 000	500 000	1 500 000
Kr.sand kommune		5 000 000	0	5 000 000
TOTALT	**15 500 000**	**7 500 000**	**7 900 000**	**30 900 000**

Investering i nybygg pr 31.12.18 er kr 35 721 420, inkl inventar og kunst med kr 1 657 595, se note 4.
Det er kostnadsført kr 751 643 i renovering av gammel bygnigsmasse av tilskuddene i 2016.
Avskrivingen av nybygg begynte i juni 2018 etter ferdigstilling.

Offentlige tilskudd som er utbetalt til nybygg pr 31.12.18 er totalt kr 30 900 000.

Til styret i
Stiftelsen Arkivet

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Stiftelsen Arkivet årsregnskap som viser et overskudd på kr 84 889. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2018, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvisende bilde av stiftelsens finansielle stilling per 31. desember 2018, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av stiftelsen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsmeldingen og årsrapporten, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og direktørs ansvar for årsregnskapet

Styret og direktør (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til stiftelsens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om

Revisorgruppen

Revisorgruppen Agder AS
Kongensgt. 4
Postboks 56
N-4661 Kristiansand

Tlf.: +47 38 04 18 90
Fax: +47 38 02 74 58

E-post: agder@rg.no

Foretaksregisteret
NO 984073275 MVA

rg.no

Medlem av UHY International, en sammenslutning av uavhengige revisjons- og konsulentselskaper.
UHY

Statsautoriserte revisorer

fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til https://www.revisorforeningen.no/revisjonsberetninger

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Konklusjon om forvaltning

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000, mener vi stiftelsen er forvaltet i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Kristiansand, 11. mars 2019

Revisorgruppen Agder AS

Randi K Kallevik

Randi K Kallevik
Statsautorisert revisor

FAST ANSATTE I ARKIVET FREDS- OG MENNESKERETTIGHETSSENTER PR 31.12.2018

Navn	Stilling
Audun Myhre	Direktør
Kjetil Grødum	Assisterende direktør
Riina Upsal	Økonomi- og administrasjonsleder
Gro Kvanvig	Avd. leder Publikum og formidling
Thomas V. H. Hagen	Avd. leder formidling, dokumentasjon og forskning
Eystein Ellingsen	Formidler
Georg Kristoffer Fjalsett	Undervisningskoordinator
Bjørn Tore Rosendahl	Historiker/forsker – faglig leder NSK
Simen Zernichow	Prosjektkoordinator – NSK
Saskia Klooster	Dokumentrasjonsansvarlig – NSK
Omar Sadiq	Interkommunal rådgiver/Daglig leder for Plattform
Stein Christian Salvesen	Driftsansvarlig
Kai Erland	Kulturansvarlig
Stine S. Laursen	Kontorfullmektig

Prosjektstillinger og tiltaksengasjement:

Tor Johannessen
Vale Klingsheim
Knut Straume
Sylvi Modal
Knut Nicolai Myhre
Maren Eltervåg
Phuong Minh Huynh
Solveig Hessaa-Szwinto

STYRET I ARKIVET FREDS- OG MENNESKERETTIGHETSSENTER PR 31.12.2018

Verv	Navn
Leder	Norunn Tveiten Benestad
Nestleder	Gro Bråten
Styremedlem	Petter N. Toldnæs
Styremedlem	Gunvor Andresen
Styremedlem	Ingrid Wisløff Jæger
Styremedlem (Arkivets Venneforening)	Tor Hultmann
Styremedlem (Kunnskapsdepartementet)	Tore K. Haus
Representant for Vest-Agder fylkeskommune	Rune Andrè Sørtveit Frustøl
Styremedlem (Ansattes representant)	Kjetil Grødum
Vararepresentant for Norunn Tveiten Benestad	Inger Turid Tonstad
1. vararepresentant for Ingrid Wisløff Jæger	Ymer Berisha
2. vararepresentant for Ingrid Wisløff Jæger	Vidar Lynnes
Vararepresentant for Petter N. Toldnæs	Hanne Håland
Vararepresentant for Gunvor Andresen	Aslaug Kristiansen
Vararepresentant for Tor Hultmann	Inger Berit Mjølund
Vararepresentant for Tore K. Haus	Elisabeth Attramadal
Vararepresentant for Rune Andre Sørtveit Frustøl	Johan Fredrik Key Berntsen
Vararepresentant for Gro Bråten	Fredrik Wilhelm Schulze-Krogh
Vararepresentant for Kjetil Grødum	Riina Upsal
Direktør/Sekretær for styret	Audun Myhre

RÅDET I ARKIVET FREDS- OG MENNESKERETTIGHETSSENTER PR 31.12.2018

Navn	Verv	Navn	Verv
Tor Wennesland	Rådsleder	Odd R. Jørgensen	Rådsmedlem
Hanne Sophie Greve	Rådsmedlem	Lasse Laudal	Rådsmedlem
Åse Lill Kimestad	Rådsmedlem	Arne Eilertsen	Rådsmedlem
Aud Blattmann	Rådsmedlem	Rita Johnsen	Rådsmedlem
Harald Sødal	Rådsmedlem	Eva Bergh	Rådsmedlem
Terje Næss	Rådsmedlem	Eva Kvelland	Rådsmedlem
Sylfest Lomheim	Rådsmedlem	Anette Storeide	Rådsmedlem
Inger Turid Tonstad	Rådsmedlem	Mette Gundersen	Rådsmedlem
Bjørn Robstad	Rådsmedlem	Lars Erik Lyngdal	Rådsmedlem
Arne Thomassen	Rådsmedlem	Hanne Haaland	Rådsmedlem
Finn Holmer-Hoven	Rådsmedlem	Kirsti Mathisen Hjemdahl	Rådsmedlem

ARKIVET

ARKIVET freds- og menneskerettighetssenter

ARKIVET freds- og menneskerettighetssenter
Vesterveien 4, 4616 Kristiansand

t: +47 38 10 74 00

E: kontakt@arkivet.no
W: www.arkivet.no

SYNKRON MEDIA AS